

25 stycznia 2018

Wspomnienia, które wskrzeszają przeszłość i ożywiają teraźniejszość

Potomkowie powstańca styczniowego Jana Newlina Mazarakię, przedstawiciele kieleckiego środowiska naukowego i młodzież szkół kieleckich oraz szkół noszących imiona powstańców styczniowych byli gośćmi spotkania zorganizowanego w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej z okazji 155. rocznicy powstania styczniowego. Podczas wydarzenia zaprezentowano książkę pt. „Jan Newlin Mazaraki - Wspomnienia” w opracowaniu historyka Eligiusza Kozłowskiego.

- Z okazji 155. rocznicy powstania styczniowego zaprosiliśmy panią Marię Mazaraki,

wnuczkę powstańca. Chcieliśmy zaakcentować silne związki województwa świętokrzyskiego (wcześniej kieleckiego) z powstaniem styczniowym, bo na naszym terenie odbywała się spora część walk powstańczych. Jednocześnie nawiązujemy do obchodów dwudziestolecia województwa świętokrzyskiego, w ramach których odbywa się to spotkanie – podkreślił **Dariusz Detka**, dyrektor Biura Komunikacji Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Historię powstania styczniowego przedstawił prof. dr hab. **Wiesław Caban**. Mówił on m. in. o wpływie powstania na myśl patriotyczną od XIX wieku do czasów współczesnych, podkreślając, jaką rolę odegrało pielęgnowanie pamięci o tym narodowym zrywie w kształtowaniu świadomości narodowej oraz w budowaniu poczucia wspólnoty „małej ojczyzny”.

Profesor Caban zaznaczył, że okres poprzedzający powstanie oraz sam zryw powstańczy to czas kiedy społeczeństwo polskie stawało się narodem. – Historycy są zgodni, że powstanie styczniowe zapoczątkowało dyskusję o społeczeństwie obywatelskim. Do tego czasu obywatel był tylko dziedzic, a chłop nie był obywatelem – mówił profesor, przypominając, że bardzo znaczący był udział chłopów w powstaniu styczniowym, w odróżnieniu od powstania listopadowego, w którym uczestniczyła głównie szlachta. Profesor Caban dodał, że pamięć o poległych powstańcach styczniowych przez kolejne dziesięciolecia przyczyniała się do budowania narodowej świadomości, a region świętokrzyski ma szczególne powiązania z powstaniem styczniowym, ponieważ tutaj miało miejsce 25 procent bitew i potyczek powstańczych.

Z kolei prof. dr hab. **Adam Massalski** opowiadał o uczniach gimnazjum kieleckiego, którzy walczyli w powstaniu styczniowym. Trudno jednak określić liczbę młodzieży uczestniczącej w powstaniu, ponieważ były to działania konspiracyjne, nielegalne.

Po historycznym wprowadzeniu w problematykę powstania odbyła się promocja książki pt. „Jan Newlin Mazaraki – Wspomnienia”. Maria Mazaraki przybliżyła losy swojego dziadka powstańca, który w momencie wybuchu walk miał 23 lata. Przez długi czas spisane przez niego wspomnienia były przede wszystkim rodzinną pamiątką. Po II wojnie światowej rodzina nie dążyła do ich wydania ze względu na ograniczenia związane z cenzurą. Fragmenty zostały przygotowane do publikacji dopiero pod koniec lat 70.

– Nie jest to książka martyrologiczna. Jest pisana żywym językiem, oddającym brawurę młodego chłopca. Książka dotarła na ziemię świętokrzyską i wtedy ożyła pamięć o wielu miejscach związanych z powstaniem. Zaczęłam poznawać tę społeczność, co było dla mnie bardzo ważne, a dla wielu ludzi książka stała się źródłem wiedzy o dziejach własnej rodziny –

mówiła **Maria Mazaraki**. – Wielką wartością pisania wszelkich wspomnień jest to, że wskrzeszają one przeszłość, a jednocześnie dają pewną świadomość i powiązanie ze współczesnością – dodała Maria Mazaraki. W spotkaniu uczestniczył również **Mikołaj Getka-Kenig**, historyk i członek rodziny Mazarakich.

Na zakończenie fragmenty wspomnień Mazarakiego czytali uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego w Kielcach oraz kielecki aktor **Marcin Brykczyński**.

Spotkanie wspólnie zorganizowali: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach, Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego.

